Załącznik nr 1 do uchwały nr 11/2025 Zarządu Związku
Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego
Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku
z dnia 27 listopada 2025 r.

Stanowisko Zarządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku

w sprawie zmiany trasy pociągu IC „Porta Moravica" i utraty codziennego połączenia mieszkańców Subregionu Zachodniego woj. Śląskiego z Krakowem

Działając w imieniu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku tj. 28 samorządów, po zapoznaniu się z zapowiedziami nowego rozkładu jazdy PKP Intercity obowiązującymi od 14 grudnia 2025 r. oraz z licznymi sygnałami mieszkańców, organizacji obywatelskich i samorządów lokalnych, wyrażamy **stanowczy sprzeciw wobec planowanej zmiany trasy pociągu IC „Porta Moravica"**, w efekcie której trasa ma przebiegać przez Zebrzydowice z pominięciem stacji Rybnik, Żory oraz Wodzisław Śląski.

Dotychczasowe **połączenie jest intensywnie wykorzystywane przez mieszkańców całego subregionu – studentów, pracowników, turystów i osób odbywających regularne podróże** do Krakowa oraz dalej, w kierunku wschodniej Polski. Z obserwacji społecznych i danych liczonych oddolnie wynika, że na każdej ze stacji w Rybniku, Żorach i Wodzisławiu Śląskim każdego dnia wsiadało dziesiątki osób, co jednoznacznie potwierdza realne zapotrzebowanie na tę relację.

Zmiana trasy pociągu w celu skrócenia czasu przejazdu na relacji Kraków - Bohumin odbywa się kosztem mieszkańców regionu, którzy zostają pozbawieni dostępu do wygodnego, szybkiego i niskoemisyjnego środka transportu. Zarząd Związku wyraża opinię, **że korzyści czasowe i operacyjne nie równoważą społecznych kosztów utraty połączenia.**

Opracowany i przyjęty przez samorządy subregionu Plan Zrównoważonej Mobilności, jednoznacznie wskazuje, że celem Zarządu jest **wzmacnianie roli transportu publicznego,** w szczególności kolejowego, **zapewnienie równego dostępu do usług transportowych** w całym subregionie, priorytet dla układów transportowych obsługujących węzły regionalne, wśród których Rybnik, Wodzisław Śląski i Żory stanowią kluczowe punkty, a także **ograniczanie emisji i zachęcanie do wyboru transportu zbiorowego.**

Plan wskazuje też, że jednym z najważniejszych działań strategicznych jest **zwiększenie atrakcyjności połączeń kolejowych**, ich dostępności i częstotliwości – a nie ograniczanie już istniejących tras, **szczególnie tych o potwierdzonym popycie.**

Pominięcie Rybnika, Żor i Wodzisławia Śląskiego przez pociąg IC Porta Moravica stoi w sprzeczności z zapisami Planu, obniża spójność transportową subregionu i osłabia jego powiązania z głównymi ośrodkami metropolitalnymi.

Likwidacja codziennego połączenia dalekobieżnego oznacza:

- wydłużenie czasu podróży w okresie modernizacji Katowickiego Węzła Kolejowego,
- zmniejszenie roli kolei na rzecz transportu indywidualnego,
- zwiększenie ruchu samochodowego na drogach i związanych z tym emisji,
- ograniczenie dostępności edukacyjnej, turystycznej i zawodowej,

Działanie to jest sprzeczne z celami redukcji emisji i ograniczania ruchu samochodowego.

Mając na uwadze interes mieszkańców oraz zasadę zrównoważonego dostępu do transportu publicznego, Zarząd Związku Gmin i Powiatów wnosi o:

1. Przeanalizowanie decyzji przez PKP Intercity i Ministerstwo Infrastruktury z uwzględnieniem lokalnych danych frekwencyjnych oraz społeczno-gospodarczych skutków likwidacji zatrzymań wynikających ze szczegółowej kalkulacji operacyjnych korzyści płynących ze zmiany trasy oraz porównania tych korzyści z liczbą i profilem pasażerów pominiętych stacji.
2. Rozważenie alternatywnych rozwiązań kompensacyjnych, w tym:
   - **przywrócenia codziennego zatrzymania IC „Porta Moravica" na stacjach Rybnik, Żory i Wodzisław Śląski,**

     albo
   - **uruchomienia równoważnego codziennego połączenia kategorii IC/TLK między Subregionem Zachodnim woj. śląskiego a Krakowem Głównym** w godzinach dogodnych dla studentów i pracowników.

Obecna propozycja relacji weekendowej nie stanowi pełnowartościowego zastępstwa dla dotychczasowego połączenia codziennego.

Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku podkreśla, że planowane zmiany powinny być podejmowane przy pełnej transparentności oraz w dialogu z lokalnymi społecznościami, które ponoszą bezpośrednie skutki decyzji o przebiegach tras i zatrzymaniach.

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego
Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku

Leszek Bizoń